

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni (inițiativa legislativă nr. 192 din 12 iunie 2026)

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 192 din 12 iunie 2026) de către domnul Vladimir Odnostalco și doamna Olga Cebotari, deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit notei de fundamentare, proiectul de lege prevede instituirea unei noi categorii de beneficiari ai alocațiilor sociale de stat – „mamele-eroine”, definite ca femeile care au născut și/sau au adoptat, în conformitate cu legislația, cel puțin 7 copii vii și i-au crescut până la vârsta de 8 ani fiecare.

Totodată, se propune stabilirea unei alocații lunare în cuantum de 100 % din pensia minimă pentru limită de vârstă, care ar putea fi acordată indiferent de realizarea veniturilor supuse asigurărilor sociale de stat și concomitent cu pensia pentru limită de vârstă sau alte prestații sociale.

În contextul propunerilor de modificare înaintate prin prezenta inițiativă legislativă, este necesar de menționat că Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni are drept scop asigurarea nivelului de trai minim a păturilor social vulnerabile care sunt în situații de risc (dizabilitate, vârstă înaintată, pierderea întreținătorului), și nu întrunesc condițiile de stabilire a prestațiilor de asigurări sociale.

Acordarea alocației sociale de stat categoriei vizate de persoane nu se încadrează în obiectul și scopul Legii nr. 499/1999 și nu se integrează în mod coerent în mecanismul de protecție socială reglementat de aceasta, or, această lege instituie un mecanism în acordarea alocațiilor sociale de stat persoanelor care nu întrunesc condițiile necesare pentru stabilirea dreptului la pensie pentru limita de vârstă sau de dizabilitate.

Informăm că mecanismul de acordare a protecției sociale suplimentare acelor categorii de populație care necesită suport financiar urmează a fi bine coordonat cu posibilitățile economice ale țării.

Complementar, informăm că, în prezent, politicile sociale sunt orientate

spre dezvoltarea unor mecanisme echitabile de susținere a familiilor cu copii, indiferent de numărul acestora, prin prestații sociale, servicii sociale și măsuri de conciliere a vieții profesionale și familiale, fără instituirea unor titluri onorifice cu caracter simbolic, specifice unor modele istorice depășite.

Astfel, este de menționat că în ultimii ani Guvernul a implementat politici orientate spre crearea unui mediu favorabil familiei și creșterii natalității, pornind de la ideea că decizia de a avea copii este strâns legată de calitatea vieții și de posibilitatea de a concilia viața profesională cu cea familială, după cum urmează:

- majorarea esențială a cuantumului indemnizației unice la nașterea copilului până la 21 886 lei;
- extinderea bazei de calcul al indemnizațiilor de maternitate și pentru creșterea copilului din venitul mai mare al unuia dintre soți/părinți;
- acordarea indemnizației lunare concomitent cu desfășurarea activității de muncă, fără suspendarea raporturilor de muncă;
- instituirea indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani în cuantum de 1000 de lei lunar;
- stabilirea unei indemnizații lunare de suport pentru creșterea până la 3 ani a copiilor gemeni sau a mai mulți copii născuți dintr-o singură sarcină în cuantum de 500 de lei lunar;
- stabilirea unei indemnizații unice pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil în familia adoptatorului;
- stabilirea unei indemnizații unice pentru copilul adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă;
- lansarea Programului național „Servicii de creșe publice – Părinți angajați, copii la creșe”.

În acest context, instituirea unor indemnizații/alocații speciale suplimentare dedicate exclusiv mamelor cu 7 sau mai mulți copii ar necesita resurse financiare considerabile și o evaluare actuarial-bugetară riguroasă, inclusiv estimarea numărului potențial de beneficiari, a surselor de finanțare și a impactului asupra echilibrului bugetului public național. O asemenea măsură ar putea genera presiuni suplimentare asupra finanțelor publice și riscuri de inechitate față de alte categorii de familii care necesită sprijin social.

Sprijinirea familiilor cu mulți copii trebuie analizată prioritar prin prisma eficienței sociale, echității și sustenabilității bugetare, fără a se limita la instituirea unor indemnizații sau privilegii speciale acordate pe criterii simbolice ori numerice, inclusiv prin promovarea politicilor integrate și sustenabile – acces la servicii sociale, îngrijire timpurie, educație, ocupare și reducerea sărăciei – față de instituirea unor beneficii speciale de tip onorific sau sectorial, inspirate din modele istorice care nu reflectă pe deplin realitățile socioeconomice actuale.

Totodată, menționăm că proiectul generează cheltuieli recurente din bugetul de stat, însă nota de fundamentare nu conține estimarea impactului financiar, numărul potențial de beneficiari, prognoza cheltuielilor pe anii bugetari următori și sursa concretă de acoperire a acestora. Or, potrivit cadrului legal în domeniul

finanțelor publice, orice inițiativă care implică majorarea cheltuielilor bugetare urmează să fie fundamentată prin calcule, estimări și identificarea sursei de finanțare, cu respectarea limitelor de cheltuieli aprobate în cadrul bugetar pe termen mediu și în legile bugetare anuale.

Totodată, potrivit Legii nr. 499/1999, alocațiile sociale de stat se achită din mijloacele bugetului de stat, prin intermediul bugetului asigurărilor sociale de stat. Prin urmare, instituirea unei noi alocații lunare presupune asumarea unei obligații financiare permanente pentru bugetul public național. În lipsa unei evaluări financiare clare, aprobarea proiectului ar crea riscul apariției unor presiuni suplimentare asupra bugetului de stat și asupra bugetului asigurărilor sociale de stat.

Suplimentar, luând în considerare că amendamentele propuse implică alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat, se relevă incidența prevederilor art. 17 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, care stabilesc în special că „(2) Pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.”

În acest context, adoptarea inițiativei propuse urmează a fi precedată de acceptul Guvernului, în conformitate cu art. 131 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia „Orice propunere legislativă sau amendament care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern”.

În acest caz, obligativitatea existenței acceptului prealabil al Guvernului referitor la amendamentele sau propunerile legislative care implică majorarea sau reducerea cheltuielilor, veniturilor sau împrumuturilor, constituie o condiție imperativă de la care legislativul nu poate deroga, iar nerespectarea acesteia constituie o încălcare a procedurii stabilite de Constituție, în materie de legiferare în domeniul bugetar.

Prin urmare, pentru a asigura punerea în aplicare a deciziilor care au un impact bugetar, se atestă necesitatea promovării proiectului vizat prin fundamentarea economico-financiară în conformitate cu art. 17 din Legea nr. 181/2014 și art. 32 alin. (22) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Astfel, în contextul celor expuse *supra*, Guvernul nu susține proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.